

Årsberetning 2014

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge

Leger Uten Grenser er en nøytral og uavhengig medisinsk hjelpeorganisasjon som redder liv og lindrer nød. Vi hjelper dem som trenger det mest – uansett hvem, uansett hvor, uansett hvorfor.

Leger Uten Grenser gir nødhjelp til mennesker i krig, kriser og katastrofer, og andre som ikke har tilgang til grunnleggende helsetjenester. I tillegg varsler vi om overgrep og glemte kriser – fordi færre dør når flere vet.

Leger Uten Grenser i Norge ble dannet i 1996 og er en del av en internasjonal bevegelse, *Médecins Sans Frontières* – MSF. Per i dag består organisasjonen av 24 seksjoner med en internasjonal generalforsamling og styre. Den norske seksjonen har et nært samarbeid med de andre seksjonene. Leger Uten Grenser i Norge er representert i Leger Uten Grensers internasjonale organer.

Det overordnede målet med all vår virksomhet er å hjelpe mennesker i nød i tråd med grunnleggende humanitære prinsipper. Vi er en organisasjon med engasjerte og idealistiske medlemmer, med rotfeste i og støtte fra det norske samfunnet.

I Norge fokuserer Leger Uten Grenser på målrettet rekruttering av personell til våre feltprosjekter, samt innsamling av midler til gjennomføring av prosjekter. I tillegg driver Leger Uten Grenser Norge informasjonsarbeid for å skape oppmerksomhet om humanitære kriser, og jobber med talsmannsarbeid for å skape politisk endring på våre humanitære kjernesaker. Leger Uten Grenser Norge bidrar også med operasjonell støtte til flere av organisasjonens feltprosjekter.

Som medeier i Leger Uten Grensers operasjonelle senter i Brussel, samt deltager i organisasjonens internasjonale fora, er vi en aktiv bidragsyter i utviklingen av bevegelsens operasjonelle strategi og virksomhet.

I 1999 fikk Leger Uten Grenser Nobels Fredspris for «organisasjonens banebrytende humanitære innsats på flere kontinenter».

Leger Uten Grenser utgir årlig en omfattende aktivitetsrapport som oppsummerer våre feltprosjekter og tar opp aktuelle medisinske og humanitære temaer. Rapporten, MSF Activity Report, kan fås ved henvendelse til vårt kontor eller leses på vår hjemmeside: www.legerutengrenser.no.

1 Redegjørelse for virksomheten

1.1 Rekruttering av feltpersonell

En av hovedmålsettingene til Leger Uten Grenser Norge er å være en solid bidragsyter av internasjonalt personell til Leger Uten Grenser sine prosjekter rundt om i verden

I 2014 reiste 57 personer fra Leger Uten Grenser Norge på 108 ulike oppdrag i Afghanistan, Egypt, Filippinene, Guinea, India, Jordan, Kenya, Kongo, Libanon, Liberia, Libya, Malawi, Pakistan, Palestina, Papa Ny Guinea, Den sentralafrikanske republikk, Sierra Leone, Sudan, Sør-Sudan, Ukraina og Zimbabwe.

Leger Uten Grenser Norge rekrutterer og sender ut leger, sykepleiere, jordmødre, bioingeniører, farmasøyer, psykologer samt ikke-medisinsk personell som økonomer, administratorer, logistikere, ingeniører, arkitekter, håndverkere m fl. Organisasjonen rekrutterer nytt personell fortløpende. Vi legger stor vekt på profesjonalitet, personlig egnethet og motivasjon i vår rekruttering. Vårt personell jobber med å gi grunnleggende medisinsk behandling både innen primær- og sekundærhelsetjenesten i land og områder hvor helsetilbudet er svekket pga. humanitære kriser.

Organisasjonen legger vekt på god individuell oppfølging før, under og etter utenlandsoppdrag. Hver enkelt feltarbeider gjennomgår forberedelseskurs, personlig briefing og informasjons briefing før sitt oppdrag. Leger Uten Grenser krever grundig helsesjekk, vandsattest, attester og diplomer fra den enkelte før utreise. En god oppfølging etter endt oppdrag med medisinsk sjekk, tilbud om psykologhjelp og tilkobling til vårt kollegiale støttenettverk er en del av vår rutine.

1.2 Informasjonsarbeid og varsling om overgrep

En sentral del av Leger Uten Grensers mandat er å varsle om overgrep og glemte kriser gjennom vår evne til å bære vitne; prinsippet om *Témoignage*. Gjennom å fortelle hva vi ser i felt ønsker vi å framprovosere en bedring av situasjonen for mennesker i nød.

Borgerkrigen i Syria har antatt større og større proporsjoner og er en av verdens største humanitære katastrofer i dag. 2. januar ble 13 av Leger Uten Grensers medarbeidere, av disse 5 internasjonale feltarbeidere, bortført av det som senere skulle vise seg å være medlemmer av IS-gruppen. Derfor måtte Leger Uten Grenser nedskalere sitt arbeid inne i landet. De fem internasjonale feltarbeiderne ble ikke løslatt før etter fem måneder. Denne hendelsen har skapt alvorlige hindringer for Leger Uten Grensers operasjonelle muligheter og dermed også muligheten til å kommunisere om den vedvarende humanitære krisen i Syria.

I januar og februar nådde volden i Den sentralafrikanske republikk nye dimensjoner og resultatet var en massiv intern flukt. På et tidspunkt var det nærmere 100 000 internt fordrevne på Mpoko flyplassen i Bangui. Her drev Leger Uten Grenser opptil 3 klinikker. Det totale fraværet av internasjonal respons, særlig fra FNs ulike organer, gjorde at Leger Uten Grenser valgte å gå offentlig ut for å kritisere den manglende innsatsen.

I Sør-Sudan eskalerte den interne konflikten til full borgerkrig og Leger Uten Grenser rapporterte om voldelige angrep mot sivile og helsestrukturer. På et tidspunkt måtte 240 arbeidere fra Leger Uten Grenser flykte fra byen Leer. I april så Leger Uten Grenser seg nødt til å gå kraftig ut mot FNs manglende respons for å forbedre levekårene i en FN-drevet flyktningeleir i hovedstaden Juba.

I slutten av februar ble Leger Uten Grenser nektet tilgang til sine pasienter i Myanmar, noe som fikk stor oppmerksomhet. Senere fikk organisasjonen gjenopptatt arbeidet, men møter stadig store hindringer i delstaten Rakhine.

I slutten av mars 2014 ble det bekreftet tilfelle av blødningsfeberen ebola i det vestafrikanske landet Guinea. Leger Uten Grenser kommuniserte raskt at dette var en epidemi uten sidestykke og ba om øyeblikkelig internasjonal assistanse. Verdens Helseorganisasjon (WHO) svarte med å nedtone epidemien og beskyldte Leger Uten Grenser for

å være alarmistiske. Leger Uten Grenser oppskalerte sin respons kontinuerlig og presset på for mer internasjonal hjelp da epidemien spredde seg til nabolandene Sierra Leone og Liberia. Først da en amerikansk hjelpearbeider ble smittet av sykdommen, ble Leger Uten Grensers krav om mer internasjonal hjelp tatt på alvor og det internasjonale samfunnet mobiliserte deretter.

Sommeren 2014 la Leger Uten Grenser Norge fram listen over de 10 glemte krisene. Som vanlig fikk listen god mediedekning den dagen, men fortsatt er det vanskelig å se at media tar innover seg kritikken. Kriser som varer over mange år, mangler en «norsk vinkling» og/eller ikke dreier seg om stor-politikk blir sjelden viet oppmerksomhet i norsk media.

Sommeren 2014 ba Leger Uten Grenser i Norge norske myndigheter om å bidra med mer enn penger til ebolaepidemien, i form av helsepersonell, utstyr, fly for evakuering og annet logistisk personell. I oktober mobiliserte Norge, og påvirkningsarbeidet bar frukter da helseministeren, forsvarsministeren og utenriksministeren den 6. oktober la fram Norges konkrete plan for hjelp og assistanse til å bekjempe ebolaepidemien.

Leger Uten Grensers innsats for å bekjempe ebolaepidemien fikk relativt god dekning i norske medier, men skjøt virkelig fart først da en norsk feltarbeider ble evakuert fra Sierra Leone etter påvist positiv ebolatest. Dekningen av evakueringen og det påfølgende sykehusoppholdet var massiv.

1.3 Innsamling av midler

Gjennom 2014 har Leger Uten Grensers mottatt 80 % av sine inntekter fra private givere og 19 % via offentlig prosjektstøtte. Bred støtte fra befolkningen både økonomisk og moralsk er en forutsetning for å nå Leger Uten Grensers mål om å redde liv og lindre nød. For å sikre vår uavhengighet og raskt kunne hjelpe dem som trenger det aller mest har Leger Uten Grenser som prinsipp at private gaver til enhver tid skal utgjøre over 50 prosent av våre inntekter. I de senere år har Leger Uten Grenser internasjonalt hatt en andel private midler på rundt 90 prosent.

1.3.1 Støtte fra privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og stiftelser

Private bidrag er med på å sikre organisasjonen økonomisk uavhengighet. Det gir oss mulighet til å handle raskt og gjøre en innsats der behovene til enhver tid er størst, uavhengig av myndigheter og andre institusjonelle givers prioriteringer og budsjetter. Leger Uten Grenser har opplevd en økning i bidrag fra privatpersoner i løpet av 2014. Mange har, i tillegg til å støtte Leger Uten Grensers generelle arbeid, også støttet kampen mot ebola i Vest Afrika.

Støtte fra privatpersoner, også i form av testamentariske gaver og støtte fra bedrifter og stiftelser, er sentralt i vårt innsamlingsarbeid og utgjorde i 2014 287,1 millioner kroner.

Om Leger Uten Grensers givere

Leger Uten Grenser har mange givere som støtter oss enten fast eller en gang imellom. Det er viktig for oss å kommunisere med våre givere om de behov og problemstillinger vi møter i vårt arbeid. Regelmessig støtte er blitt en stadig viktigere inntektskilde og det forventes at denne andelen vil fortsette å øke i tiden framover. Leger Uten Grenser benytter seg av flere ulike måter for å gi folk muligheten til å støtte vårt arbeid, blant annet via egne ververe som er ansatt i Leger Uten Grenser og jobber på timebasis uten provisjon.

Gaver i form av tjenester

Leger Uten Grenser har i 2014 mottatt gaver i form av tjenester og varer, som er innenfor områder organisasjonen har hatt god nytte av slik som konsulenttjenester og juridisk bistand.

Arven etter Haaken A. Christensen

Leger Uten Grenser mottok i 2008 en betydelig arv etter Haaken A. Christensen. Gjennom 2014 er det fra disse midlene blitt allokert 40,1 millioner kroner til våre humanitære prosjekter i Afghanistan, Syria, Sierra Leone og Sør-Afrika samt medisinsk forskning, evaluering av feltprosjekter, feltinnovasjon og utvikling av ledelsesfunksjoner i våre feltprosjekter. Ved utgangen av 2014 utgjør disse midlene 70,9 millioner kroner som vil bli benyttet til organisasjonens humanitære prosjekter fram mot 2016.

1.3.2 Offentlige prosjektmidler

Leger Uten Grenser har hyppig kontakt med Utenriksdepartementet og Norad for å synliggjøre situasjonen til de menneskene vi møter i felt og derved påvirke norsk humanitær politikk. Leger Uten Grenser har gjennom mange år hatt en god menings- og informasjonsutveksling med både politisk ledelse og embetsverket. Denne kontakten er også sentral for å sikre norsk medfinansiering av Leger Uten Grenser sine feltprosjekter.

Offentlige prosjektbevilgninger utgjorde i 2014 totalt 67,5 millioner. For å kunne gi helsehjelp uhindret legger Leger Uten Grenser vekt på å oppfattes som en uavhengig og nøytral nødhjelpsorganisasjon. Derfor har organisasjonen en restriktiv holdning mot å bruke offentlige prosjektmidler i konfliktland. Dette setter en betydelig begrensning på Leger Uten Grenser sine evner til å øke andelen statlig støtte da UD sine humanitære bevilgninger i stor grad er øremerket til de samme konfliktlandene. Utenriksdepartementet viste en spesiell interesse for Leger Uten Grenser sine engasjement i ebolaepidemien i Vest-Afrika. Bidrag til ebolabekjempelse utgjorde 16 millioner kroner i 2014. Andre store tildelinger er 15 millioner til Sentralafrikanske republikk og 15 millioner til DRC. I tillegg mindre bevilgninger til Etiopia, Niger og Myanmar.

Leger Uten Grenser signerte i 2014 en to-årig prosjektavtale med NORAD for 2014 og 2015. Avtalen omfatter HIV/Aids og TB i Malawi og Mosambik. Størrelsen på bevilgningen er 8 millioner årlig.

1.4 Personal og administrasjon

Leger Uten Grenser holder til i leide kontorlokaler i Hausmannsgate i Oslo. Organisasjonen har ingen fysisk produksjon, og forurenser således ikke det ytre miljø. Kontoret støtter og bidrar til forsknings- og utviklingsaktiviteter gjennom Leger Uten Grenser sine internasjonale kampanjer for tilgang til livsviktige medisiner (Access) samt DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative).

Feltarbeidere rekruttert i Norge har norske ansettelseskontrakter. Personellet avlønnes etter egen internasjonal lønnskala som reflekterer frivillighetstankegangen til Leger Uten Grenser.

I 2014 utgjorde Leger Uten Grenser sine administrasjon totalt 35,5 årsverk i kontorstillinger, 57,9 årsverk med verveaktivitet og annen prosjektvirksomhet samt 5,6 årsverk fordelt på internasjonal beredskapsgruppe, samt støtte til feltrelaterte prosjekter innenfor medisin, HR og ledelse.

De ansatte ved kontoret avlønnes etter egne satser for Leger Uten Grenser. Styreleder kan frikjøpes inntil en 20% stilling. Styremedlemmer og frivillig personell forøvrig honoreres ikke.

Ved siden av å yte operasjonell støtte til våre humanitære prosjekter fokuserer i hovedsak det norske kontorets ansatte på arbeidet med vår rekrutterings-, innsamlings-, og informasjonsvirksomhet. Derfor utgjør det norske kontorets virksomhet i stor grad administrative årsverk. Ellers foregår vår operasjonelle og formålsrettede virksomhet ute i felt samt ved våre operasjonelle sentre. Det er denne operasjonelle aktiviteten den norske organisasjonen rekrutterer til og finansierer.

Arbeidsmiljøet på kontoret anses som godt, og sykefravær anses som normalt. Det forekommer ikke forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av kontorets ansatte ved årets slutt var 52 % kvinner og 48 % menn. Av styrets 8 medlemmer er 3 kvinner. Ledelsen anser situasjonen som tilfredsstillende, og det har ikke vært nødvendig å innføre spesielle tiltak for å sikre likestillingssituasjonen.

Kontoret har gjennom alle år mottatt god støtte fra frivillig, ikke-lønnet personale.

2 Økonomisk oversikt

2.1 Anskaffede midler

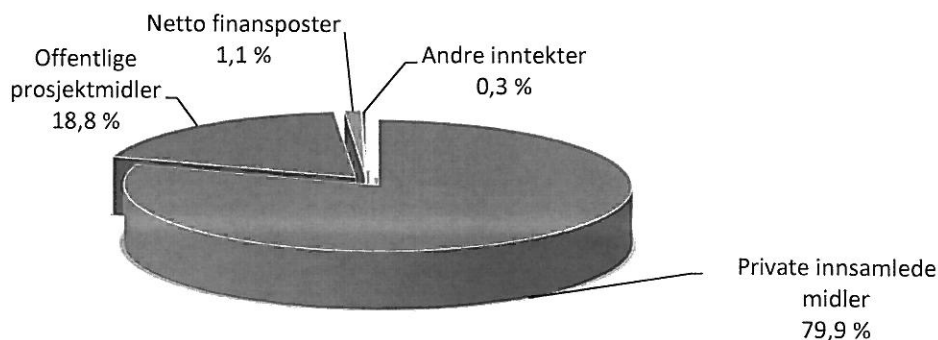
Leger Uten Grensers inntekt var i 2014 på 359,4 millioner kroner. Av dette er omlag 287,1 millioner samlet inn fra private givere. Private innsamlede midler har økt med 60 millioner kroner fra 2013. Leger Uten Grenser fikk bevilget 67,5 millioner fra Utenriksdepartementet og NORAD til spesifikke prosjekter der offentlige midler er akseptert. Dette er en nedgang på 5,7 millioner fra 2013.

Finansposter dreier seg i det vesentligste om opptjente renter og avkastning i forbindelse med forvaltning av midler fra Haaken A. Christensens dødsbo samt andre private midler mottatt gjennom 2014. Finansplasseringene er i tråd med styrets retningslinjer med hensyn til etikk, sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Totale anskaffede midler består av:
(mill kroner)

		2014	2013	Endring i %
Inntekter	Private innsamlede midler	287,1	226,8	26,6 %
	Offentlige prosjektmidler	67,5	73,2	-7,8 %
	Andre inntekter	1,0	0,3	257,3 %
	Sum anskaffede midler	355,6	300,3	18,4 %
	Netto finansposter	3,8	4,3	-11,8 %
	Sum totale inntekter	359,4	304,6	18,0 %

Anskaffede midler fordeler seg på 79,9 % private innsamlede midler og 18,8 % offentlige prosjektmidler. Andre inntekter og avkastning utgjør 1,4 %.

2.2 Anvendelse av midler

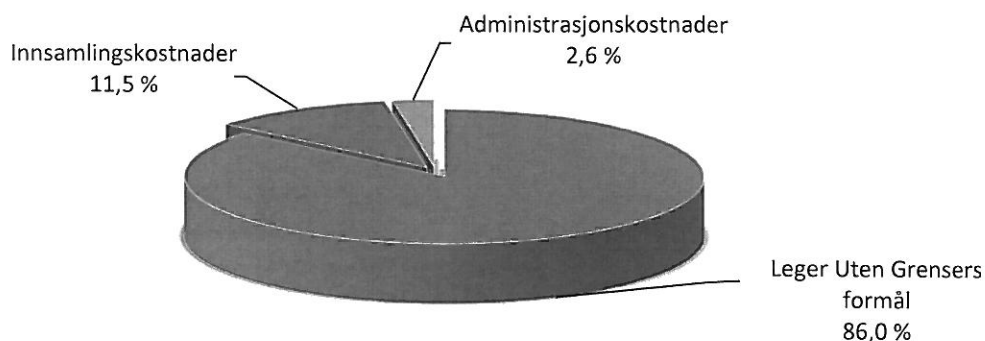
Den totale anvendelsen av midler til operasjonell virksomhet har økt med 75,3 millioner i forhold til 2013. Dette skyldes hovedsakelig økningen i inntekter fra private givere. Videre er det anvendt om lag 40,1 millioner fra Haaken A. Christensens testamente, om lag tre millioner mer enn forrige år. Dette bidrar til økt anvendelse av midler til operasjonell virksomhet i 2014.

Leger Uten Grensers informasjonsarbeid fortsetter i om lag samme omfang som i 2013. Bidrag til andre humanitære aktiviteter (Drugs for Neglected Diseases initiative, DNDi) har gått ned i forhold til 2013 på grunn av reduserte allokeringer fra Haaken A. Christensens testamente til dette formålet i 2014. Innsamlingskostnadene går ned med om lag 2,3 millioner i forhold til 2013, mens administrasjonskostnadene ligger på omtrent samme nivå som i 2013.

Anvendelse av midler:

(mill kroner)

	2014	2013	Endring i %
Kostnader			
Operasjonelle kostnader	336,0	260,8	28,9 %
Informasjonsarbeid / Temoignage	6,9	7,4	-6,5 %
Andre humanitære aktiviteter	1,0	3,8	-74,2 %
Leger Uten Grensers formål	344,0	272,0	26,4 %
Innsamlingskostnader	45,9	48,2	-4,8 %
Administrasjonskostnader	10,3	10,1	1,4 %
Anvendelse av midler	400,1	330,4	21,1 %

Kommentarer til anvendelse av midler:

Operasjonelle kostnader:	Private og institusjonelle midler allokert til Leger Uten Grensers operasjonelle prosjekter internasjonalt samt Leger Uten Grenser i Norge sin andel av indirekte operasjonelle kostnader ved vårt operasjonelle senter i Brussel. Kostnader til rekruttering av felpersonell inngår.
Informasjonsarbeid/Témoignage:	Kostnader til opinionsbygging, pressearbeid og bevisstgjøring. Lønnskostnad for informasjonsmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Andre humanitære aktiviteter:	Bidrag til DNDi, Drugs for Neglected Diseases initiative – forskning på medisiner mot glemte sykdommer.
Innsamlingskostnader:	Kostnader forbundet med innsamling fra private og institusjonelle givere i Norge. Lønnskostnad for innsamlingsmedarbeidere i Norge inngår.
Administrasjonskostnader:	Kostnader til administrativ drift av det norske kontoret. Lønnskostnad for daglig leder og administrasjon ved kontoret i Norge inngår. Inkluderer også Leger Uten Grenser i Norge sin andel av driften av det internasjonale kontoret.

2.3 Virksomhetens årsresultat

Leger Uten Grenser har for 2014 et negativt årsresultat på 40,8 millioner kroner. Underskuddet skyldes hovedsakelig allokering av midler fra arven etter Haaken A Christensen. Underskuddene er kun regnskapstekniske, og organisasjonenes økonomi er svært solid. Det er ledelsens oppfatning at fremlagte resultat og balanseoppstilling gir et riktig bilde av organisasjonens virksomhet.

2.4 Formålskapital

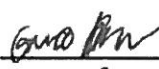
Leger Uten Grenser har en positiv formålskapital på 85,9 millioner kroner som skriver seg fra innsamlede midler. Før årets resultat utgjorde formålskapitalen 126,8 millioner. Pr 31.12.14 utgjør midler fra Haaken A. Christensens testamente omlag 70,9 millioner kroner av formålskapitalen. Disse midlene vil bli benyttet til organisasjonens humanitære prosjekter fram til 2016. Resten av formålskapitalen består av en ikke øremerket formålskapital på 12,8 millioner samt øremerkede midler som forbrukes i 2015. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift, noe styret mener er forsvarlig.

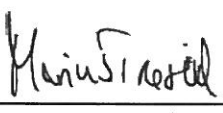
Det har ikke inntrådt hendelser etter 31. desember 2014 som påvirker Leger Uten Grensers resultat eller balanse.

Oslo, tirsdag, 28. april 2015

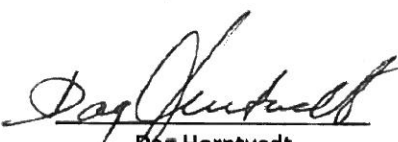

Sune Ness
Styremedlem

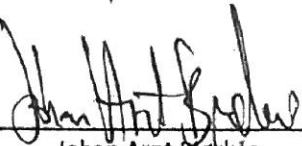

Christine Nilsson
Styremedlem

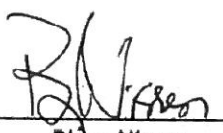

Guro Aasen
Styremedlem

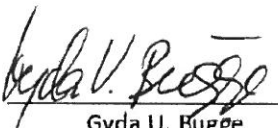

Marius Trøseid
Styremedlem

Jørgen W. Frydnes
Styremedlem/Treasurer¹

Dag Horntvedt
Nestleder/Styremedlem

Johan Arnt Bjørkås
Styremedlem

Bjørn Nissen
Styreleder

Gyda U. Bugge
Fungerende daglig leder

¹ Ansvarlig for styrets økonomikontroll og -oppfølging